

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Juris Canonici Theoria Et Praxis, Ad Forum Tam
Sacramentale quàm contentiosum, tum Ecclesiasticum,
tum Seculare**

Cabassut, Jean

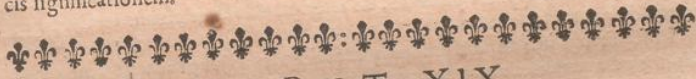
Lugduni, 1698

XIX. De Matrimonio per procuratores contracto.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62355](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62355)

obligatione ad promissam continentiam servandam. Est enim axioma Juris Canonici, posse usum ab ipso dominio separari, cap. *Exiit qui seminat*, §. *Nec quidquam*, vers. *Nec per hoc*, de verbor. signific. in 6. & extravag. *Ad Conditorem*, in princip. eodem tit. Quin etiam in Jure Civili plerumque contingit, ut dominus ac proprietarius rei careat ejusdem usu, ad quem solum jus habet usufructuarius. Tales ergo conjugati retinent dominium in mutua corpora, sed tamen ligatum & impeditum quoad usum, quo fit ut habita inter eos copula sacrilegii crimine macularetur ob voti transgressionem; non tamen crimine stupri aut fornicationis, quia non esset accessus ad non suam. Ad Canones paulò antè in oppositum citatos facilis est responsio, Authores scilicet horum Canonum ut distinguant intermeratum Virginis Mariæ conjugium ab aliis communibus matrimoniis ad sexuum commistionem destinatis, strictius ibi usurpant nomen matrimonii aut nuptiarum, & latius extendunt sponsaliorum notionem ac significatum; cum tamen sponsalia propriè sumpta sint promissio de futuris nuptiis, & conventio sanctæ Mariæ cum sancto Joseph fuerit de præsentibus, & non de futuro. Opposita verò aliorum Canonum & Patrum testimonia, quibus affirmant verum fuisse inter ambos matrimonium, loquuntur juxta propriam ejus vocis significationem.

CAPUT XIX.

De Matrimonio per procuratores contracto.

I. INIME dubitatur valuisse matrimonium per procuratorem contractum ante Tridentinum Decretum sess. 24. cap. 1. de reform. matrim. quo hæc requiritur conditio tanquam essentialis, ut contrahentes suum consensum coram Parocho & testibus expriment. In veteri Testamento matrimonium Isaaci cum Rebecca contractum fuit per Eliezer internuntium, cap. *Honoratur*, 32. quest. 2. & cap. *Ex parte* 14. de convers. conjug. & cap. *Veniens*, qui cler. vel vovent. & cap. ultimo de procur. in 6. & l. *Sufficit*, & l. ult. D. de sponsal. & l. *Mulierem*, D. de ritu nupt. omnes enim contractus qui consensu perficiuntur, possunt inter absentes ac per procuratores contrahi, l. 1. §. *Est autem*, D. de contrah. emptio. Sed hoc jus nullatenus abrogatum est per Tridentinum Decretum, ut communiter sentiunt Doctores, & præsens quoque Ecclesiæ praxis docet: neque Tridentinum exigit ut contrahentes per seiplos suum consensum coram Parocho expriment, sed simpliciter ac generatim, ut expriment coram Parocho & testibus; id verò præstant

præstant absentes, qui per constitutos à se procuratores exprimunt: & qui per alium facit, per se facere videtur. Et potest quis per alium quod potest facere per seipsum, cap. *Potest quis*, de reg. jur. in 6. & qui facit per alium perinde est ac si faciat per seipsum, cap. *Qui facit*, eod.

II. Præfatum illud cap. ultimum de procur. in 6. tria decernit, notatu dignissima circa procuratorem ad nuptias constitutum. Primò esse necessarium ut procurator habeat mandatum circa hoc speciale; non enim sufficeret generale: nemo enim censetur in re tanti momenti, à quo status totius vitæ futura dependeat, velle cum aliqua contrahere, nisi prius illam noverit & in eam consentiat, l. *Generali*, D. de ritu nupt. Secundò exigit ut procurator per se rem gerat, nec possit alium sibi subrogare, nisi hoc quoque specialiter habeat in mandato. Tertio requirit ut constituens mandatum suum non revocaverit antequam res mandata geratur, alioqui nullum erit illud à procuratore actum matrimonium, tametsi tam ipse quam ea cum qua contraxit, revocationem hujusmodi penitus ignoraverit, cum ibi deficiat alterius partis consensus, sine quo nuptiæ conciliari nullo modo possunt. Id verò speciale est in matrimonio; cæteri enim contractus per constitutum procuratorem validè fiunt, & obligationem inducunt, si revocatio mandati non antè innotuerit procuratori & Parti, l. *Si mandassem*, D. mandati: & l. 1. §. 2. D. quod jussu: & cap. *Ex parte* 12. de rescript. & adhuc clariùs in Clement. unica de renunciatione.

III. Tribus istis conditionibus quarta demùm adjungenda est, ne constitutus ad matrimonium procurator mandatis fines excedat sui: si enim excesserit, irritum est quod agit; non enim censetur mandans consentire, nisi servetur præscripta ab eodem conditio, l. *Diligenter*, D. mandati. Ut si mandatum fuerit de contrahendo cum Cecilia matrimonio certa dote constituta, invalidè contrahet mandatarius si nulla, vel minor dos constituatur. Quod idem censendum de cæteris conditionibus apposis. Coninch disput. 24. dub. 9. num. 69.

IV. Queritur an valeat initum per procuratorem matrimonium, si post mandatum ipse mandans inciderit in amentiam, quæ perduret quo tempore procurator contrahit? Respondendum est, valere; non enim requiritur ut qui mandavit ratione utatur, dum procurator mandatum exequitur; nam alioqui si tunc temporis dormiret, aut ebrius esset, dicendum quoque esset irritum esse id omne quod à procuratore geritur, quatenus qui mandaverat jam usu rationis caret: sufficit enim quod rationis compos mandaverit, & procurator ipse dum exequitur, ratione utatur. Si infes, quod is tamen qui per se immediatè contrahit tempore ebrietatis suæ vel amentia, nihil validum efficiat, etiamsi antea rationis compos hunc actum intendisset; id quidem verum est, magna tamen in utroque casu intervenit differentia, quia procurator validè agit, quia ratione utitur ad consensum & contractum indispensabiliter & ipso facto necessariâ. At verò dum quis

quis ebrius vel amens est, incapax est & contractus & consensus omnis per seipsum. Ita Henriquez lib. 11. de matrim. cap. 4. num. 4. Sanchez lib. 2. disp. 11. num. 12. Nullatenus verò est admittendus procurator, nisi mandatum exhibeat. Nullatenus quoque fides mandanti adhibenda est in externo foro, si mandati sui anteriorem contractui revocationem prætexat, nisi iuridicè & sufficienter probet se revocasse.

CAPUT XX.

De proclamationibus Matrimonio præmittendis.

I. **S**TATUTUM est in primis ab Universali Concilio Lateranensi sub Innocentio III. can. 51. qui citatur in cap. *Cum inhibitio*, de clandest. desponsat. & deinde à Tridentino sess. 24. de reformat. matrim. cap. 1. ut antequam matrimonium contrahatur, ter à proprio contrahentium Parocho tribus continuis diebus festivis in Ecclesia inter Missarum solennia publicè denunciatur inter quos matrimonium sit contrahendum; quibus denunciationibus factis, si nullum legitimum opponatur impedimentum, ad celebrationem matrimonii procedi possit. Sed si probabilis apparuerit conjectura impedimenti, contractus interdicatur expressè, donec quid fieri debeat super eo manifestis constiterit documentis, d. cap. *Cum inhibitio*.

II. Si contrahentes sint diversarum Parochiarum, faciendæ sunt denunciations in utriusque Parochia, non enim sufficienter alioqui possent impedimenta dignosci. Idemque sentiendum de diversis Dioccesibus. Alteruter enim contrahentium sive Parochus, sive Episcopus, potest eos matrimonio jungere, & uterque Episcopus potest intra fines Diocesis suæ circa has proclamationes dispensare. Bonacina de matrim. quest. 2. punct. 6. num. 7. Barbosa de potest. Episc. part. 2. alleg. 32. num. 10. & 35. Quod verò dicit Tridentinum de tribus continuis diebus festis, non est aliter intelligendum, nisi de festis non longo intervallo distantibus, non verò de festis sibi immediatè succedentibus. Suadet enim id ratio dignoscendi si qua sint impedimenta; ad quem finem conducit ut tempus populo concedatur, in mentem si quæ sunt obstacula revocandi, & ea Parocho denunciandi. Quocirca haud ita festinanter urgenda res est, nisi gravis succurrat causa; sed interponendi sunt certi dies ab una ad alteram proclamationem: eaque est recepta ubique ferè praxis interstitii ab uno ad aliud festum unius saltem aut duorum dierum. Sanchez de matrim. lib. 3. disput. 6. num. 8. Coninch. disp. 27. dub. 5. num. 47.